

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI**

**TİCARET MÜŞAVİRLERİMİZLE ELEKTRONİK
SOHBETLER**

**Cakarta Ticaret Müşavirliği
Nisan 2022**

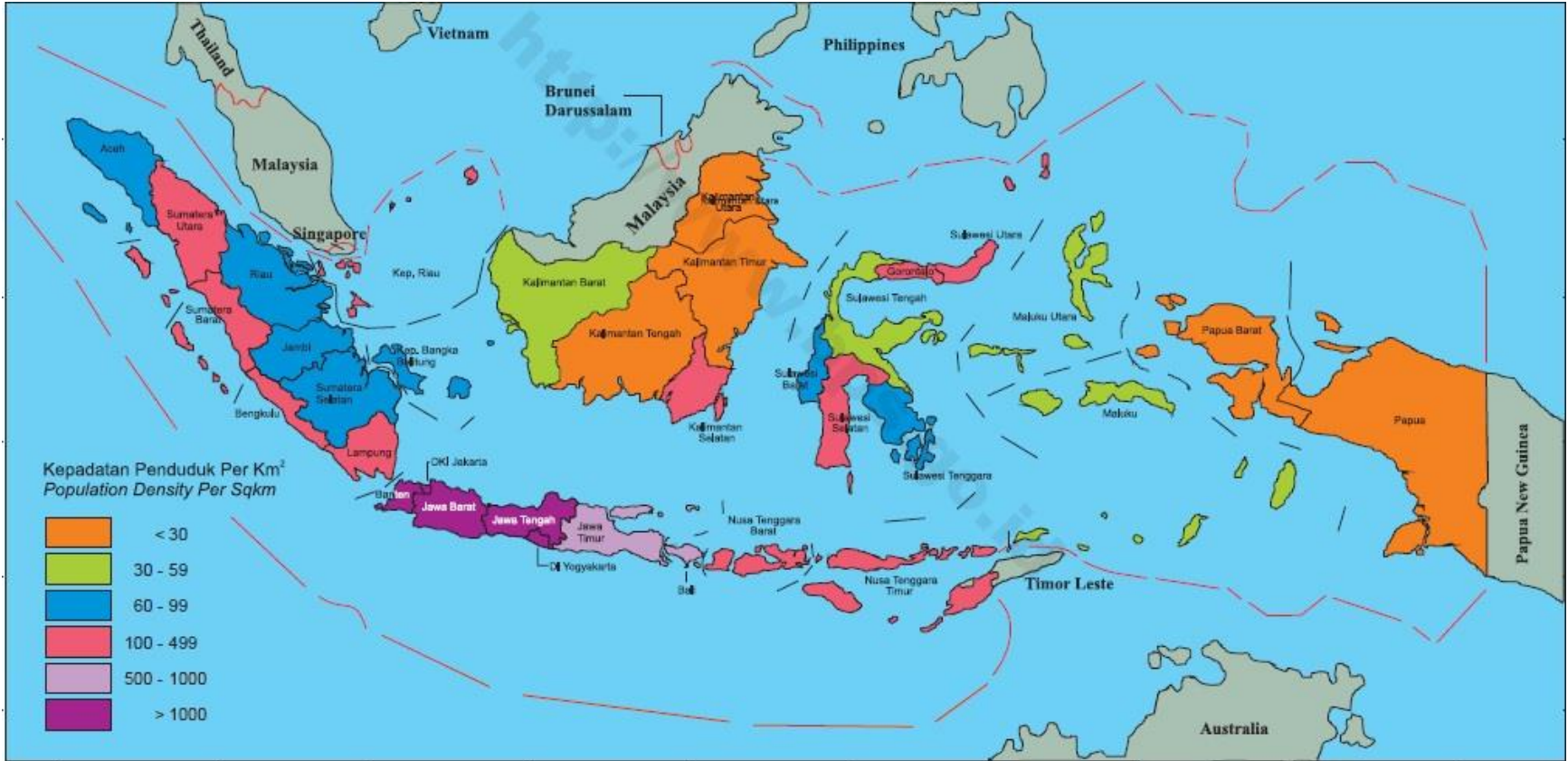
**Ticaret Başmüşaviri Erkan KİPER
Ticaret Müşaviri Burak AVCI**

Sunum Planı

- Endonezya Hakkında Genel Bilgiler ve Ekonomik Göstergeler
- Makine ve Aksamları (Tarım Makineleri)
- Otomotiv Yan Sanayi

Endonezya Hakkında Genel Bilgiler ve Ekonomik Göstergeler

*17.508 Ada

*275 milyon Nüfus

*1.9 milyon km² Yüzölçümü

*Yönetim Biçimi: Cumhuriyet

*Dil: Bahasa Endonezya

*Türk Nüfus: Yaklaşık 400

* Müslüman %86,1, Protestan %5,7, Katolik %3, Hindu %1,8, diğer %3,4

Endonezya Hakkında Genel Bilgiler ve Ekonomik Göstergeler

Genel Ekonomi:

***GSYİH**

2020: 1.059 milyar Dolar

2021: 1.120 milyar Dolar

***GSYİH Büyüme**

2020: - %2

2021: % 3,6

***Kişi Başına Düşen GSYİH**

2020: 3912 Dolar

2021: 4349 Dolar

***Enflasyon**

2020: %2

2021: %1,8

***İş gücü**

135 milyon

***İşsizlik**

2020: %7,1

2021: %6,2

Endonezya Hakkında Genel Bilgiler ve Ekonomik Göstergeler

• *Doğal Kaynaklar:*

- * Petrol
- * Doğalgaz (14. büyük kaynak)
- * Kömür (5. büyük üretici)
- * Kalay (2. büyük üretici)
- * Nikel (4. büyük üretici)
- * Boksit
- * Altın ve Bakır

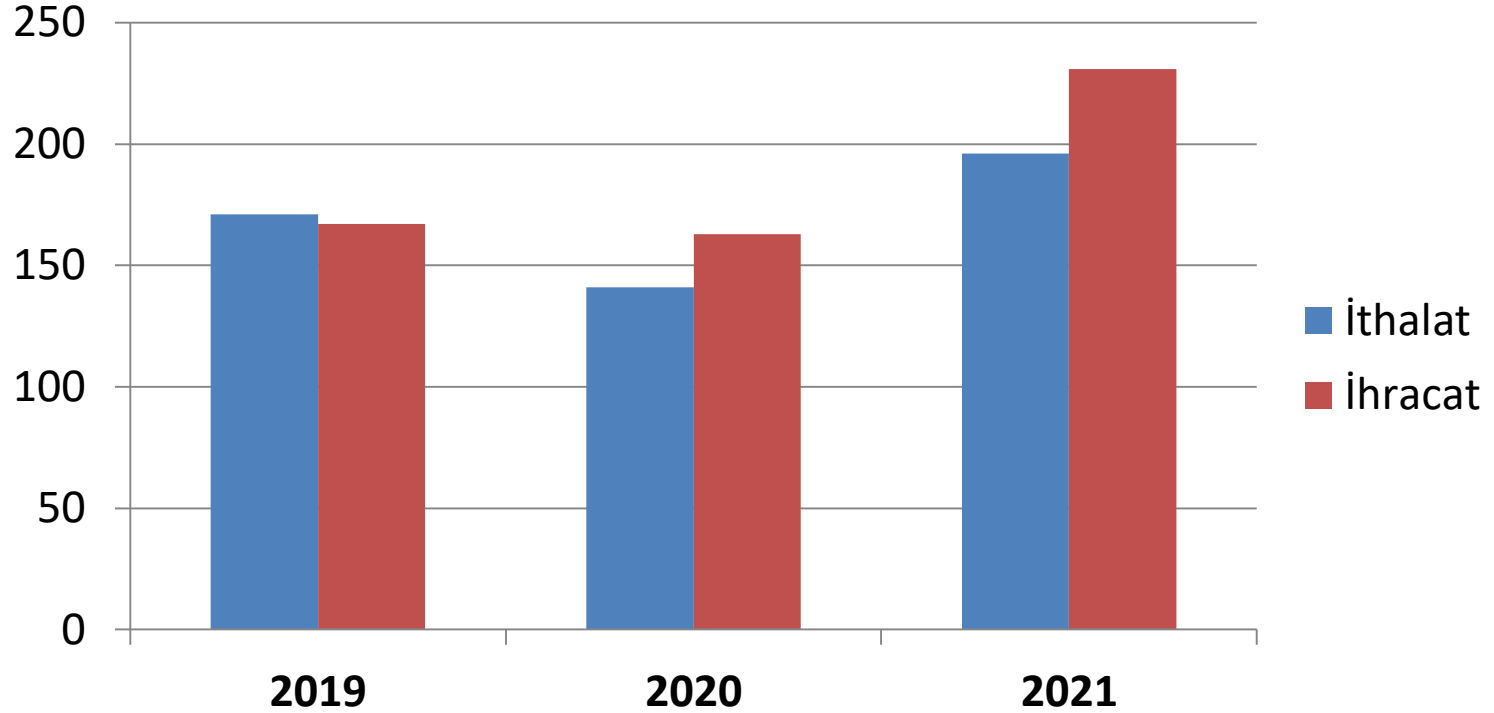
• *Tarım:*

- * Palm Yağı
- * Doğal Kauçuk
- * Kahve
- * Kakao
- * Kokonut

Endonezya Hakkında Genel Bilgiler ve Ekonomik Göstergeler

Endonezya Dış Ticaret Verileri (milyar Dolar)

İhracat

2019:167,6

2020:163,3

2021: 231,5

İthalat

2019:171,2

2020:141,5

2021: 196,1

Endonezya Hakkında Genel Bilgiler ve Ekonomik Göstergeler

Endonezya Dış Ticaretinde Önemli Ürünler İhracat İlk 10 Ürün

Sıra	GTİP	Eşya Tanımı	ABD Doları (Değer)	KG (Miktar)
1	1511.90	Palm yağı ve fraksiyonları	23.971.548.641	23.033.912.123
2	2701.19	Kömür (Antrasit ve Bitümlü Hariç)	19.352.553.836	272.177.234.425
3	7202.60	Ferro alaşımlar; Ferro-nikel	7.105.495.477	3.503.989.031
4	2701.12	Kömür ; Bitümlü	6.963.255.080	71.386.731.451
5	2603.00	Bakır Cevherleri ve Konsantreleri	5.386.225.818	2.235.454.141
6	2702.10	Linyit	4.975.159.506	88.207.684.054
7	2711.11	Doğal gaz (sıvılaştırılmış)	4.609.725.391	11.143.950.594
8	4001.22	Kauçuk ; Birincil Formlarda veya Levha, Levha veya Şeritte	3.893.600.927	2.277.117.189
9	3823.19	Endüstriyel Monokarboksilik Yağ Asitleri ; Rafine Edilen Asit Yağları	3.076.652.788	3.076.005.661
10	2711.21	Petrol Gazları ve Diğer Gaz Hidrokarbonlar ; Doğal Gaz	2.869.386.910	6.540.233.082
İlk 10 ürün Toplamı			82.203.604.375	483.582.311.751
2021 Toplam İhracat			231.522.466.206	622.474.936.981

Endonezya Hakkında Genel Bilgiler ve Ekonomik Göstergeler

Endonezya Dış Ticaretinde Önemli Ürünler İthalat İlk 10 Ürün

Sıra	GTİP	Eşya	ABD Doları (Değer)	KG (Miktar)
1	2710.12	Petrol ve bitümenli yağlardan elde edilen hafif yağlar ve müstahzarları	10.911.906.301	16.336.412.396
2	2709.00	Ham petrol	7.047.198.512	13.777.032.243
3	8517.70	Telefon Setleri ve Diğer Cihazlar	4.044.199.101	25.032.973
4	1001.99	Buğday (makarnalık durum buğdayı hariç) ve mahlut; tohumluk olmayan	3.548.355.854	11.481.353.547
5	3002.20	Aşılar (İnsan Tedavisinde kullanılan)	3.179.115.955	921.165
6	2710.19	Bitümlü Minerallerden Elde Edilen, Biyodizel İçermeyen, Ham Olmayan, Atık Yağ Olmayan Petrol ve Yağları;	3.058.564.020	4.639.453.065
7	2304.00	Küspe ve Diğer Katı Kalıntılar; Soya Yağı Ekstraksiyonlu	2.679.428.863	5.343.416.579
8	7108.12	Metaller; Altın	2.675.122.902	46.485
9	1701.14	Katı Haldeki Kamış Şeker	2.229.889.598	5.180.455.120
10	2711.12	Petrol Gazları ve Diğer Gaz Halindeki Hidrokarbonlar; Sıvılaştırılmış, Propan	2.048.419.738	3.167.655.566
İlk 10 Ürün Toplamı			41.422.200.844	59.951.779.139
2021 Toplam İthalat			196.190.053.452	178.287.101.646

Endonezya Hakkında Genel Bilgiler ve Ekonomik Göstergeler

Endonezya'nın İthalat Partnerleri

- ✓ Çin
- ✓ Singapur
- ✓ Japonya
- ✓ Tayland
- ✓ ABD
- ✓ Güney Kore
- ✓ Malezya

Endonezya'nın İhracat Partnerleri

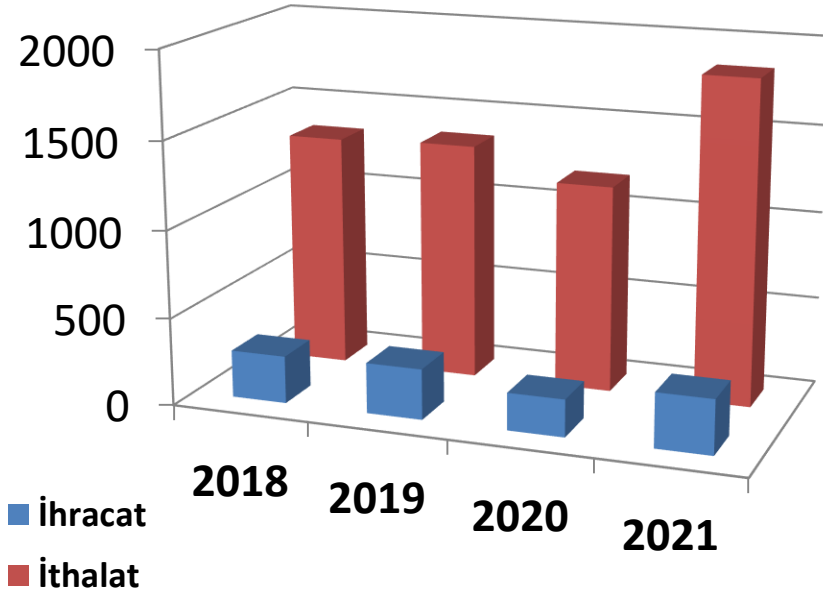
- ✓ Çin
- ✓ ABD
- ✓ Japonya
- ✓ Singapur
- ✓ Hindistan
- ✓ Malezya

Endonezya Hakkında Genel Bilgiler ve Ekonomik Göstergeler

Türkiye – Endonezya Dış Ticaret Hacmi

Değer (\$)	2018	2019	2020	2021
İhracat	270.443.139	289.372.281	213.798.794	313.035.092
İthalat	1.333.897.670	1.352.296.393	1.184.812.629	1.847.385.774
Hacim	1.604.340.809	1.641.668.674	1.398.611.423	2.160.420.866

Makine ve Aksamları (Tarım Makineleri)

Makine ve Teçhizat İhracatı

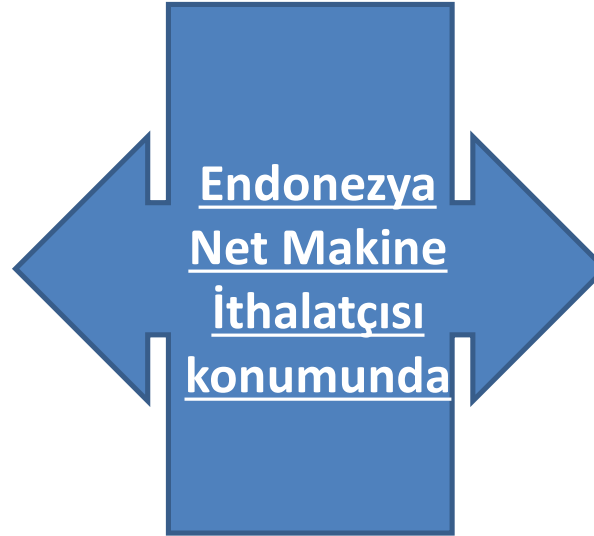

2017- 5,8 milyar Dolar
2018-5,8 milyar Dolar
2019-5,5 milyar Dolar
2020-5,2 milyar Dolar

Makine ve Teçhizat İthalatı

2017- 21,7 milyar Dolar
2018-27,1 milyar Dolar
2019-26,8 milyar Dolar
2020-21,8 milyar Dolar

Emtia ihracatının sürdürülebilir olabilmesi için üretimi artırmaya ve yatırım yapma zorunluluğu bulunması makine ve teçhizat ihtiyacının en önemli etkenlerden biridir

Makine ve Aksamları (Tarım Makineleri)

- Endonezya sanayisi makine ithalatına bağımlıdır,
- İç üretim kapasitesi ve katma değer yaratma sınırlıdır,
- Endonezya 4.0 projesi: Gıda ve içecek, tekstil, otomotiv, elektronik ve kimya sanayinde yeni yatırımlar
- Yüksek nüfus ve gıda ihtiyacı
- Emtia yatırımlarının sürdürülebilir kılınması
- Tarım Makinelerinin önemi artırmaktadır

Makine ve Aksamları (Tarım Makineleri)

➤ Tarım Makineleri Gümrük Tarife Pozisyonları

84.24: Tarıma veya bahçeciliğe ait püskürtücüler, sulama cihazları

84.32: İşlemeye ve eklemeye mahsus makine ve cihazlar (Pulluk, tırmık, kültivatörler, çapa makineleri, ekim cihazları, gübreleme makineleri vb aksam ve parçalar)

84.33: Tarım ürünlerinin hasat ve harman edilmesine mahsus makine ve aksamları, motorlu ve diğerleri, ot ve balya makineleri, biçerdöverler, diğer harman makineleri, ayırma ve temizleme makineleri

84.34: Süt sağma makineleri ve sütçülükte kullanılan makine ve cihazlar

84.35: Meyve suları veya benzeri içeceklerin imaline mahsus presler, fulvarlar ve benzeri makineler

84.36: Hayvancılık için geliştirilen makine ve cihazlar ile aksamları

84.37: Tarımsal ürünlerin tasnif ve ayıklama makineleri

84.38: İlgili diğer makineler ve aksamları

Makine ve Aksamları (Tarım Makineleri)

Endonezya Makine ve Teçhizat İthalatı ve Türkiye'nin Durumu

Endonezya Dünyadan İth (\$) GTP	2020	2021	Türkiye'nin Endonezya'ya İhr (\$) GTP	2020	2021	Türkiye'nin Genel İthalattan Aldığı Pay (%)	2020	2021
84.24	253.698.638	221.126.957	84.24	148.710	426.302	84.24	0,1%	0,2%
84.32	14.226.608	21.002.653	84.32	62.576	41.708	84.32	0,4%	0,2%
84.33	93.599.339	110.474.977	84.33	51.440	26.859	84.33	0,1%	0,0%
84.34	9.816.026	7.977.629	84.34	131.699	128.984	84.34	1,3%	1,6%
84.35	7.062.492	4.420.106	84.35	0	0	84.35	0,0%	0,0%
84.36	98.877.884	109.747.701	84.36	1.160.304	1.291.349	84.36	1,2%	1,2%
84.37	95.244.993	69.655.037	84.37	1.107.394	1.409.830	84.37	1,2%	2,0%
84.38	217.578.515	231.003.687	84.38	169.180	791.754	84.38	0,1%	0,3%
Toplam	790.104.495	775.408.747	Toplam	2.831.303	4.116.786	Toplam	0,4%	0,5%

Makine ve Aksamları (Tarım Makineleri)

Endonezya Makine ve Teçhizat İthalatı ve Rakip Ülkeler

84.24 GTP ilk 5 ülke -2020 (Değer-Ş):

- 1-) Çin: 143.024.000
- 2-) Güney Kore: 26.560.000
- 3-) ABD: 15.526.000
- 4-) Japonya: 14.604.000
- 5-) Tayland: 10.686.000

84.32 GTP ilk 5 ülke -2020 (Değer-Ş):

- 1-) Çin: 8.140.000
- 2-) Tayland: 1.492.000
- 3-) Tayvan: 949.000
- 4-) Malezya: 941.000
- 5-) ABD: 531.000

84.33 GTP ilk 5 ülke -2020 (Değer-Ş):

- 1-) Çin: 57.632.000
- 2-) Tayland: 22.327.000
- 3-) ABD: 4.137.000
- 4-) Slovakya: 4.044.000
- 5-) Brezilya: 2.539.000

84.34 GTP ilk 5 ülke -2020 (Değer-Ş):

- 1-) İsveç: 2.765.000
- 2-) Çin: 1.454.000
- 3-) Almanya: 1.068.000
- 4-) Malezya: 972.000
- 5-) Hindistan: 911.000

Makine ve Aksamları (Tarım Makineleri)

Endonezya Makine ve Teçhizat İthalatı ve Rakip Ülkeler

84.35 GTP ilk 5 ülke -2020 (Değer-Ş):

- 1-) Malezya: 4.055.000
- 2-) Çin: 2.088.000
- 3-) ABD: 309.000
- 4-) Tayland: 266.000
- 5-) Almanya: 115.000

84.36 GTP ilk 5 ülke -2020 (Değer-Ş):

- 1-) Çin: 33.505.000
- 2-) Malezya: 21.046.000
- 3-) Tayvan: 9.000.000
- 4-) Hollanda: 6.902.000
- 5-) ABD: 4.039.000

84.37 GTP ilk 5 ülke -2020 (Değer-Ş):

- 1-) Çin: 51.733.000
- 2-) Almanya: 14.918.000
- 3-) İsviçre: 6.112.000
- 4-) Vietnam: 3.526.000
- 5-) İtalya: 3.362.000

84.38 GTP ilk 5 ülke -2020 (Değer-Ş):

- 1-) Çin: 72.428.000
- 2-) Japonya: 25.357.000
- 3-) Almanya: 19.167.000
- 4-) İtalya: 15.968.000
- 5-) ABD: 15.180.000

Makine ve Aksamları (Tarım Makineleri)

Pazara Giriş

- ✓ **Hedef Bölgeler:** Java, Sumatra, Kalimantan
- ✓ **Dağıtım Kanalları:** Yerel İşbirliği
- ✓ Fuarlara Katılım ve Tanıtım
- ✓ Uzun Görüşmeler, Endonezya'ya ziyaretler
- ✓ **Rakip Ülkeler:** Asya-Pasifik ülkeleri
- ✓ **Vergiler:** Gümrük Vergisi %5-15 / KDV %11 / Gelir Vergisi %2,5-7,5

Otomotiv Yan Sanayi

- ✓ 2020 yılında Asya Pasifik Bölgesinde **en çok satılan araba sayısında** Endonezya 388.925 adet ile **7. sıradadır**.
- ✓ 2020 yılında Asya Pasifik Bölgesinde **en çok araba üretimi sayısında** Endonezya 551.400 adet ile **5. sıradadır** (Pandemi öncesi yıllık 1 milyon üretimin üzerine çıkılan dönemler olmuştur).
- ✓ **Ticari araçlar** kapsamında Asya Pasifik Bölgesinde Endonezya **satışlarda** 143.152 ile 7. sıradadır, **üretim** de ise 84.767 ile 6. konumdadır.
- ✓ Endonezya'da 2013'de kullanılan arabaların toplamı 10,5 milyon adet iken **2020 yılında yaklaşık 16 milyon** adede çıkmıştır.
- ✓ 2020 yılında Endonezya'da kullanılan toplam **motosiklet sayısı ise 111,6 milyon** düzeyindedir.
- ✓ 2020 yılında Endonezya'da **üretilen ağır araç sayısı 53.219** düzeyindedir.

Otomotiv Yan Sanayi

Endonezya'da 2021 Yılında Satılan İlk 10 Araç Markası (adet)

- 1-) Toyota: 296.000
- 2-) Daihatsu: 165.000
- 3-) Mitsubishi Motors: 108.000
- 4-) Suzuki: 91.700
- 5-) Honda: 91.100
- 6-) Mitsubishi Fuso: 36.500
- 7-) Wuling: 25.500
- 8-) Hino: 20.680
- 9-) Mazda: 3.300
- 10-) DFSK: 3.200

Pazar hakimi
Japonya

*Piyasa'da hakimiyet yaklaşık %93 ile konvansiyonel araçlardadır. Pazar payında %6 ile hibrit araçlar ve %1 ile elektrikli araçlar bulunmaktadır. Elektrikli araçların pil ihtiyacı için önemli yatırım projeleri açıklanmıştır (Hyundai-LG-PLN 1,1 milyar Dolarlık proje).

Otomotiv Yan Sanayi

➤ Otomotiv Yan Sanayi Gümrük Tarife Pozisyonları

87.08: 8701 ile 8705 pozisyonlarında yer alan motorlu taşıtların aksam, parça ve aksesuarları (Tamponlar, emniyet kemerleri, frenler ve servo, vites kutuları, diferansiyelli hareket ettirici akslar, tekerlekler, jantlar, süspansiyon sistemleri, radyatörler, eksozlar, debriyajlar, direksiyon parçaları, hava yastıkları).

87.14: 8711 ile 8713 pozisyonlarındaki taşıtların aksam, parça ve aksesuarları (Motosikletlere ait olanlar, engelliler için taşıyıcılara ait olanlar, çerçevece ve furşlar, jantlar ve tekerleklere mahsus gergi çubukları, frenler, seleler, pedallar, krank dişlileri).

Otomotiv Yan Sanayi

Endonezya Otomotiv Yan Sanayi İthalatı ve Türkiye'nin Durumu

Endonezya Dünyadan İth (\$) GTP	2020	2021	Türkiye'nin Endonezya İhr (\$) GTP	2020	2021	Türkiye'nin Genel İth Aldığı Pay (%)	2020	2021
87.08	1.841.514.325	3.127.537.527	87.08	2.901.024	5.324.658	87.08	0,2%	0,2%
87.14	779.974.688	1.047.125.999	87.14	28.573	16.660	87.14	0,0%	0,0%
Toplam	2.621.489.013	4.174.663.526	Toplam	2.929.597	5.341.318	Toplam	0,1%	0,1%

Otomotiv Yan Sanayi

Endonezya Otomotiv Yan Sanayi İthalatı ve Rakip Ülkeler

87.08 GTP ilk 10 ülke -2020 (Değer-Ş):

- 1-) Tayland: 286.440.000
- 2-) Japonya: 251.737.000
- 3-) Malezya: 241.765.000
- 4-) ABD: 124.574.000
- 5-) Vietnam: 79.060.000
- 6-) Meksika: 60.990.000
- 7-) Çin: 60.495.000
- 8-) Filipinler: 59.639.000
- 9-) Brezilya: 59.639.000
- 10-) Hindistan: 55.950.000

87.14 GTP ilk 10 ülke -2020 (Değer-Ş):

- 1-) Çin: 446.411.000
- 2-) Tayland: 78.779.000
- 3-) Tayvan: 59.001.000
- 4-) Japonya: 54.036.000
- 5-) Singapur: 42.361.000
- 6-) Vietnam: 33.983.000
- 7-) Malezya: 26.710.000
- 8-) Hindistan: 18.622.000
- 9-) Filipinler: 4.868.000
- 10-) İtalya: 2.867.000

Otomotiv Yan Sanayi

Pazara Giriş

- ✓ **Hedef Bölgeler:** Java
- ✓ **Dağıtım Kanalları:** Yerel İşbirliği
- ✓ Fuarlara Katılım ve Tanıtım
- ✓ Uzun Görüşmeler, Endonezya'ya ziyaretler
- ✓ **Rakip Ülkeler:** Asya-Pasifik ülkeleri
- ✓ **Vergiler:** Gümrük Vergisi %10 / KDV %11 / Gelir Vergisi %2,5-7,5

GÜÇLÜ YÖNLER

- Dinamik Nüfus
- Siyasi ve Ekonomik İstikrar
- E-Ticaret Kullanımı
- G-20 Üyesi
- Zengin Doğal Kaynaklar

ZAYIF YÖNLER

- Ağır Bürokrasi
- İş Yapma Kültürünün Pratik Olmaması
- Hükümetin Korumacı Ekonomi Politikası
- Ticaret Hukuku Kuralları

FIRSATLAR

- Dünyanın En Büyük Müslüman Ülkesi
- Tüketim Toplumu
- Bankacılık İşlemlerinde Kolaylık

TEHDİTLER

- Coğrafi Konum
- Asya-Pasifik Ülkelerinin Pazarda Hakimiyeti
- Tarife Dışı Engeller – Korumacı Politikalar
- Küresel Salgın

Yararlı Adresler

- “*Yurt Dışı Teşkilatı*” (<https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati>)
- “*Müşavire Danışın*” (<https://musaviredanisin.ticaret.gov.tr/>)
- “*Dış Talepler Bülteni*” (<https://distalep.ticaret.gov.tr>)
- “*Devlet Yardımları Rehberi*”
(https://ticaret.gov.tr/data/5b87fac913b8761160fa1cf0/Devlet_Yardimlari_Rehberi.pdf)
- “*Kolay Destek – İhracat Destekleri*” <https://kolaydestek.gov.tr/>
- “*Kolay İhracat Platformu*” (<https://www.kolayihracat.gov.tr/>)
- *Endonezya Gümrük Vergileri* <http://www.insw.go.id /intr>
- *Endonezya Yatırım* <https://www.indonesia-investments.com/>
- “*Endonezya Yatırım Rehberi*”
https://www.bkpm.go.id/images/uploads/printing/Indonesia_Investment_Guidebook.pdf
- *Firma kuruluşu* <https://www.indonesia-investments.com/business/foreign-investment/establish-foreign-company-pt-pma/item5739>
- *Bakanlar ve Bakanlıklar* <https://setkab.go.id/en/cabinet-profile/>
- *Ulusal Standardizasyon Ajansı* <https://www.bsn.go.id/>
- *Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları* <http://en.dgip.go.id/prosedur-diagram-alir-permohonan-paten#>
- *Ulusal Kamu Alımları Ajansı(LKPP)* <http://www.lkpp.go.id/>
- *Endonezya Yatırım Koordinasyon Kurulu– BKPM* <https://oss.go.id/portal>
- *Endonezya Vize Başvurusu:* <https://visa-online.imigrasi.go.id/>

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI**

TEŞEKKÜRLER

İletişim :

T.C. Cakarta Büyükelçiliği, Ticaret Müşavirliği

- **Adress: Jl.H.R. Said Kav. 1, Kuningan, Jakarta 12950, INDONESIA**
 - **Tel : + 62 21 522 9515 IP Telefon hattı: 0 312 204 80 24 / 82 22**
 - **Faks: +62 21 522 9513**
 - **E-posta: cakarta@ticaret.gov.tr**
-